

<https://www.youtube.com/watch?v=tbdT-4hFgd4>

Trieda, vkus
a
kultúrny kapitál

Sociologie kultury, jaro 24

Týždeň 05

Alica Synek Rétiová

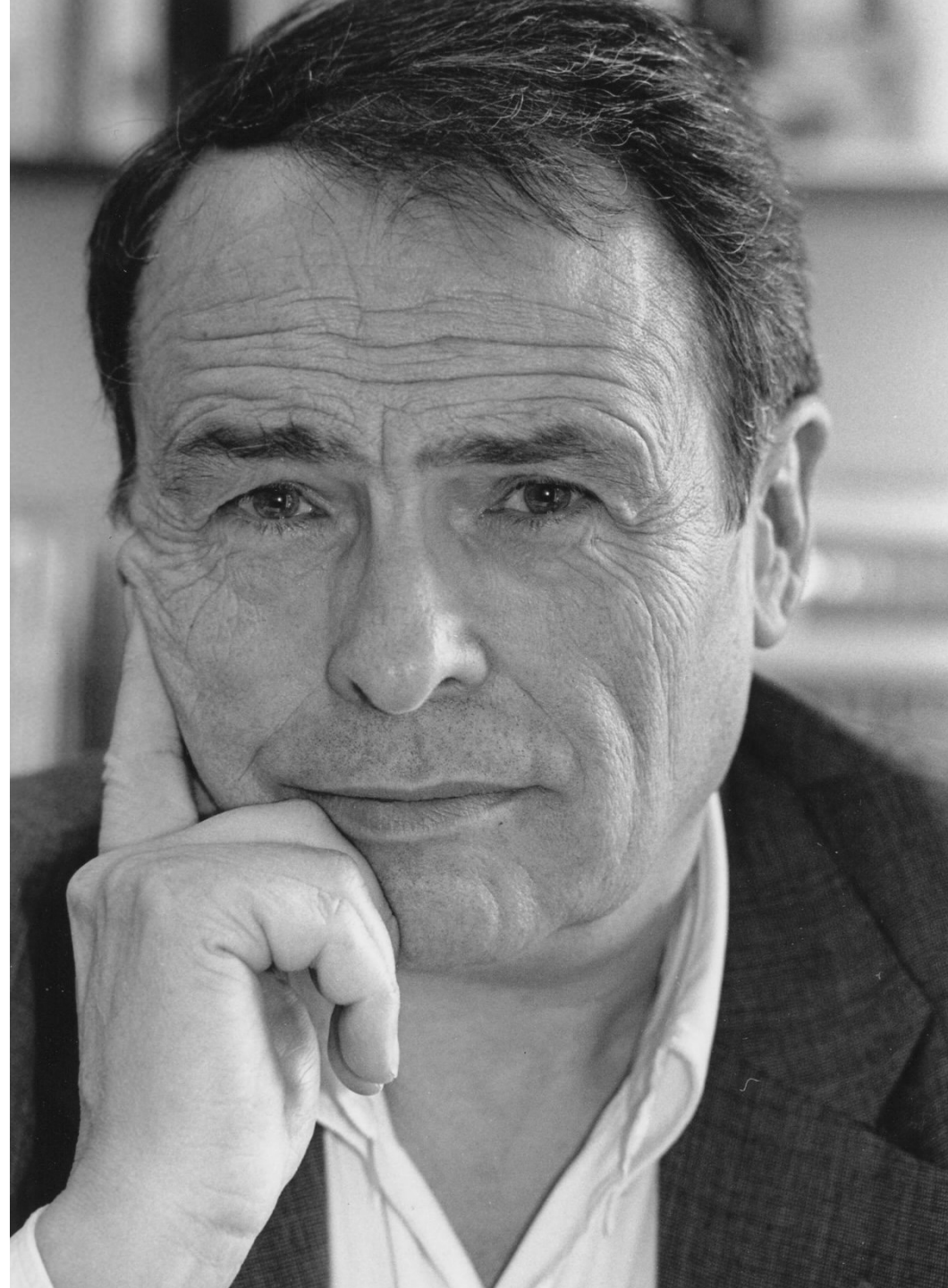
Diskutujte:

- Akým spôsobom odrážajú kultúrne preferencie (vkus) štruktúru spoločnosti (socioekonomické triedy)?
- Ponúknite príklad(y)

Pierre Bourdieu (1930-2002)

- Francúzsky sociológ, antropológ, filozof
- *Distinction* (1979)

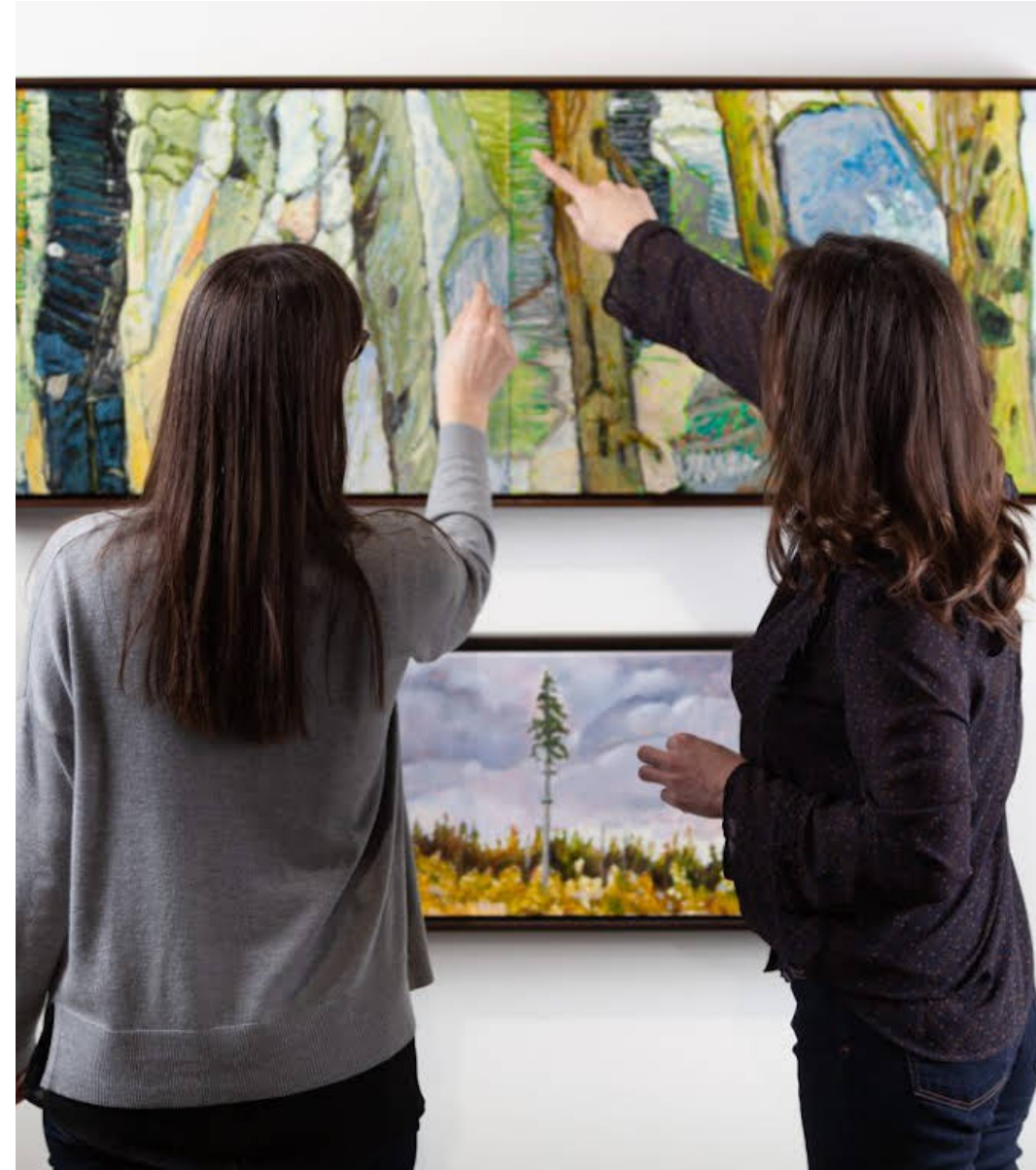
Ako sa reprodukuje triedna štruktúra spoločnosti?

Habitus

- Spoločenská dispozícia / inklinácia k jednaniu
- Trieda – zdieľa kultúrne preferencie
- „Osvojená prirodzenosť“
- Pocit prináležania

Culture being achieved only by negating itself as such, that is to say as artificial and artificially acquired, so as to become second nature, a habitus...

(Bourdieu in Alexander & Seidman, 1990, p. 211)

Charizmatická ideológia

Spoločenské privilégium sa legitimizuje tak, že sa vydáva za prirodzené, používa demokratický jazyk, ale ide o relikv aristokratickej minulosti.

Kultúrny kapitál

Zásoba vedenia a kompetencie rozpoznať a oceniť kultúrne štýly, ktoré sú považované za hodnotné + obsahujú formu prestíže a cti, tj. osvojenie *pravidiel hry*

- Konvertovateľný na ekonomický kapitál
- Nerovnomerne rozložený v spoločnosti
- Kumulatívny efekt: rodina – škola

Umelecké inštitúcie ako „chrámy umenia“

Posvätné vs. profánne – kultúra vs. každodennosť

- Praktiky inklúzie a exklúzie
- „Triedny rituál“
- „Viera v majstrovstvo“

Cvičenie:
sociologické koncepty v
obrázkoch

---

kultúrni "všežravci";

okázalá spotreba/záhaľka;

vysoká kultúra;

nízka/populárna kultúra

Vysoká kultúra

- Niekedy ako synonymum pre kultúru ako takú
- Vyžaduje špeciálnu kompetenciu – znalosť osvojeného kultúrneho kódu

abstraktné maľby, opera, balet, klasická hudba, poézia, moderné sochárstvo

Nízka/populárna kultúra

- Masová kultúra, pôvodne „kultúra pracujúcej triedy“
- Apel na pudovosť, vášeň
- Nevyžaduje špeciálnu kompetenciu – znalosť osvojeného kultúrneho kódu

rap, blues, heavy metal, country, wrestling, rodeo, sitcom, pornografia

A man and a woman are on a boat at sunset. The woman has blonde hair and is wearing sunglasses and a white lace dress. The man is wearing a blue suit, a white shirt, a tie, and sunglasses. They are both looking towards the right. The background shows a harbor with buildings and a large white tent structure.

Okázalá spotreba/záhaľka

Thorstein Veblen (1899)

Preukazovanie vysokého spoločenského statusu skrz spotrebu luxusného tovaru, služieb a voľnočasových aktivít

- Forma nad funkciou
- Kvalita nad kvantitou
- Snaha o napodobňovanie

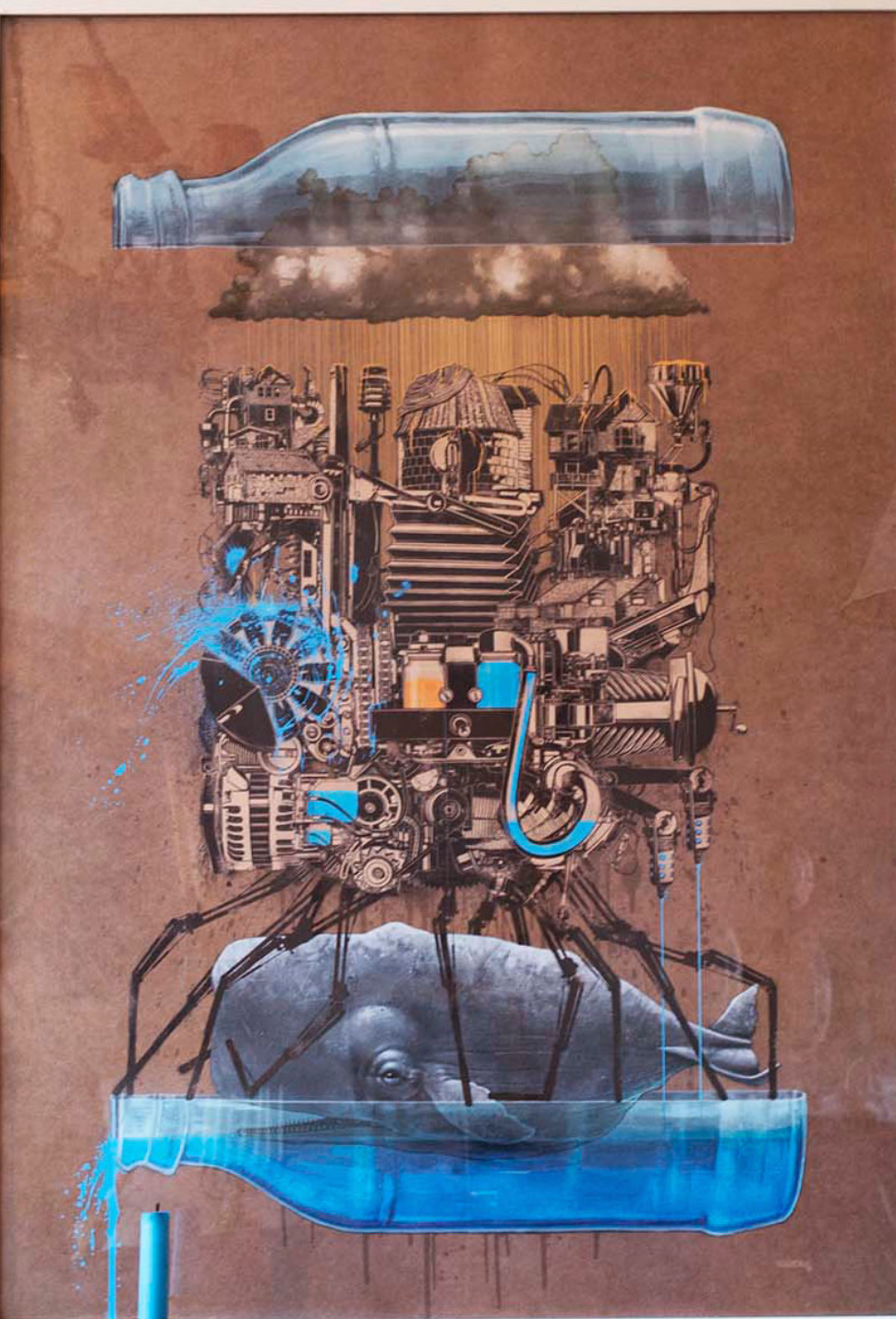
Kultúrni všežravci (cultural omnivores)

Richard A. Peterson (1992)

Vyššia trieda využíva svoj kultúrny kapitál k spotrebe produktov vysokej aj nízkej kultúry – okupuje množstvo kultúrnych svetov

- *Nouveau riche*
- Komeracionalizácia
- Ideál demokracie a rovnosti

IKE Andrews

<https://www.youtube.com/watch?v=4BILX03OJRU>